

תאריך: 6.2.2022
בתשובה נא לציין: 109280

במייל

לכבוד
עו"ד שלומי אברמזון
הממונה על המבת"ן

המוקד להגנת הפרט
مركز الدفاع عن الفرد

שלום רב,

הנדון: [אבו נאעסה, ת"ז [] תושב ג'נין] ערר על החלטה שלא לפתוח בחקירה

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده 4
القدس ٩٧٢٠٠
هاتف. ٦٢٨٣٥٥٥ ٠٢.
فاكس. ٦٢٧٦٣١٧ ٠٢.

il.hamoked.org@mail
www.hamoked.org

1. מוגש בזה ערר על החלטת הממונה על המבת"ן בפרקליטות המדינה (להלן: **מבת"ן**) בדבר סגירת תיק החקירה שבנדון, ותוך שמירה על זכויותינו לשוב ולבקש את חומרי הבדיקה בתיק, מן הטעמים שלהלן.

התלונה, חקירתה וההודעות בעניינה

2. בתאריך 17.2.2020 הגישה ב"כ המתלונן, הח"מ, מטעם מהמוקד להגנת הפרט (להלן: **המוקד**) תלונה בענייניו של הקטין [] אבו נאעסה, למבת"ן, שהתבקשה לבדוק חשד נגד חוקרי שב"כ, שחקרו את [] אבו נאעסה והחזיקו אותו בתנאים קשים העולים לכדי יחס בלתי אנושי ומשפיל וללא כל התייחסות להיותו קטין, זאת במשך כשבוע ימים והחל מיום 1.9.2020. התנהלות חוקרי השב"כ אשר חקרו את [] והיו אחראים על החזקתו בתנאי בידוד קשים מפרה את האיסור המוחלט בדבר עינויים, איסור מוגבר כשמדובר בקטין, דבר הדורש קפדנות יתר לשם שמירה על טובת הילד. בתלונה התבקש המבת"ן להתייחס אל התלונה גם כן כתלונת רוחב, ובנוסף לתלונות נוספות שהוגשו אליו באותה תקופה, המעלה לסדר היום של יחידת המבת"ן את הנושא של חקירות קטינים במתקני שב"כ. מצ"ב העתק תלונה **מסומן א'**.

3. בו ביום התקבל אישור על קבלת התלונה. ביום 5.5.2020 נשלחה תזכורת למבת"ן. לתזכורת זה עקבו תזכורות נוספות שנשלחו בתאריכים 4.6.2020, 2.7.2020 ו- 26.8.2020. מצ"ב העתק מהתזכורות **מסומן ב'**.

4. ביום 1.9.2020 התקבל מכתב ובו נמסר, כי הטיפול בתיק הסתיים ביחידת המבת"ן והועבר לממונה על המבת"ן בפרקליטות המדינה להמשך טיפולו. מצ"ב העתק ממכתב מיום 1.9.2020 **מסומן ג'**.

5. ביום 25.10.2020 פנה המוקד אל הממונה על המבת"ן על מנת לקבל עדכון אודות סטטוס הטיפול בתלונה מצ"ב העתק מהפנייה מיום 25.10.2020 **מסומן ד'**.

6. ביום 25.11.2020 התקבל מכתב ובו נמסר, כי התלונה של הנ"ל עודנה בטיפול. כמו כן, במכתב ניתנה התייחסות לבקשה כי התלונה תטופל בין היתר כתלונת רוחב, ונסמר כי אין מה להוסיף על מה שכבר נמסר ביום 9.8.2020 בענייניו של מוחמד חטיב וכי טענות רוחביות בנוגע לטיפול הראוי בעצורים קטינים הועברו למחלק למשפט פלילי ביעוץ וחקיקה. מצ"ב העתק מכתב מיום 25.11.2020 **מסומן ה'**.

7. בהמשך נשלחו עוד שתי תזכורות בימים 3.1.2021 ו-8.2.2021 ורק ביום 4.4.2021 התקבל מענה לתלונה (להלן: **התשובה**) על סגירת התיק בשל אי התאמתו לביורר

המוקד מודה למאות האנשים והגופים בישראל ובעולם התומכים בפעילותו. עיקר המימון מקורו בישויות מדיניות זרות.

Founded by Dr. Lotte Salzberger
Registered Association
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
עמותה רשומה
أسسته د.لوتة زلتسبرغر -
مكتب الشكاوي - جمعية مسجلة

בחקירה פלילי ואף לא במישור המשמעתי. מצ"ב העתק מהתזכורות והתשובה ומסומן ו'.

8. בתאריכים 12.4.2021, 21.4.2021, 24.5.2021, 20.6.2021, 15.7.2021, 12.10.2021 נשלחו בקשות לקבלת חומרי חקירה. רק ביום 29.11.2021 התקבל מענה מעו"ד חן בן שלום אשר ביקש לתאם את מועד ההגעה לקבלת חומרי החקירה. בשעות אחרי הצהריים של יום 5.12.2021 הגיעה החי"מ אל משרד המשפטים וקיבלה את חומרי החקירה. מצ"ב העתק מהתזכורות והמענה של עו"ד חן בן שלום ומסומן ז'.

הערר

9. בנסיבות דלעיל, הגשת הערר בתוך 60 ממועד קבלת חומרי החקירה, עומדת לטעמנו בפרק הזמן הקצוב בסעיף 65 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982. לחלופין, למען הזהירות גרידא, מתבקש פרקליט המדינה לפעול על פי סמכותו מכוח סעיף זה, להאריך את המועד להגשת הערר ולהחליט בו.

10. לגופו של עניין. לא תיתכן מחלוקת בעניין החובה לקיים חקירה פלילית יסודית ממצה וללא משוא פנים, בתלונה שהוגשה בגין חשד להפרה חמורה של האיסור המוחלט לנקוט כנגד אדם בעינויים והאיסור לפעול כלפי אדם באופן אכזרי בלתי אנושי ומשפיל, כנטען בתלונה. דברים אלה נאמרים ביתר שאת, כשעסקין בתלונה של קטין שנעצר, נחקר והוחזק בניגוד לדין והיה נתון למשטר חקירות זהה לזה של בגירים העוברים חקירת שבי"כ. התלונה מצביעה באופן שאינו משתמע לשתי פנים, ובין היתר, על פגיעה בקטין וחסר ישע, וזאת על ידי רשויות האכיפה וכפי שעולה מסעיף 368א, 368ב ו-368ג לחוק העונשין.

11. ההחלטה לסגור את התיק בנימוק שאין הצדקה לפתיחת חקירה פלילית או נקיטה בצעדים משמעתיים או אחרים כלפי מי מחוקריו של ■■■ מעוררת, למצער, חשש שמא התנהלה החקירה במבת"ן, שלא כהלכה.

12. מהתיעוד שנמסר עולים מספר כשלים מבניים מושרשים בעלי מאפיינים מערכתיים מובהקים ומטרידים. אלה משליכים על עצם היכולת לבדוק באופן ראוי תלונות מן הסוג שבנדון, כמו גם של האפשרות שלנו לבחון כדבעי את הטיפול בתלונה.

13. התיעוד שנמסר מצומצם ביותר הן בהיקף והן בתוכן מהותי ולא ניתן להתייחס באופן ענייני אל פעולות הבדיקה שנעשו ואלו שנזנחו.

14. ומן הכלל אל הפרט, יעמוד ■■■ על טענותיו לפיהן הוא נחקר והוחזק בתנאים העולים כדי יחס בלתי אנושי ומשפיל, האסורים על פי כל דין.

15. יצוין, כי בתלונתו התייחס ■■■ לאינטנסיביות של החקירות וזאת בהינתן תנאי כליאתו הירודים. בתשובה שנמסרה על ידי הממונה על המבת"ן, נטען כי תלונתו על אינטנסיביות החקירות נזנחה על ידו.

16. ראשית כל נבקש להבהיר כי לא ברורה ההתמודדות עם טענותיו של קטין על התנהלות לא תקינה, בלשון המעטה, של חוקרי שבי"כ כלפיו, על דרך חיפוש אחרי טענות שנזנחו על ידו. ■■■ העלה טענות אלו במסגרת תלונתו, והציפייה מחוקר סביר המבקש להגיע אל חקר האמת לברר טענות אלו באופן יזום על ידו, לצורך הדוגמא, חוקרי שבי"כ לא היו מאפשרים הזנחה של טענה שמבקשים לברר.

17. כמו כן, מחומרי החקירה שנמסרו לידינו, ובניגוד לכתוב בתשובה של הממונה על המבת"ן חקירותיו של ■■■ התנהלו במשך זמן מעבר למה שנרשם. כך לדוגמא חקירתו השנייה מיום 3.9.2019 נמשכה 3 שעות ו-45 דקות ולא שעה וחצי כפי שצוין בתשובה.

18. חקירות אלו התנהלו ברציפות, כאשר ברקע הקטין הבהיר הן בתלונתו והן בעדות שמסר לחוקרי המבית"ן כי הוא היה כלוא בצינוק זעיר וכי תנאי כליאתו הוסיפו לסבלו ולמצוקתו, כאשר היה חשוף לתנאי קור, ללא שהתאפשר לו להתקלח במשך מספר ימים, מבלי שהיה לו כל ציוד מעבר למזרן ושמיכה.
19. בתשובה על התלונה נטען כי אין תימוכין לטענות של ■■■ בדבר אלימות מילולית מצד החוקרים. ראשית כל, נבקש לציין כי תמוהה ביותר טענה מסוג זה שכן אנשים הנתונים לחקירה של שב"כ אינם מצוידים במכשירי הקלטה וכל מה שייטען על ידם, בהעדר הקלטה של אותן חקירות לא תהיה אפשרות להציג תמיכה לדבריהם מעבר לגירסתם.
20. ושוב, בנוגע לתשובתכם על הזנחת טענות, נבקש לשוב ולהדגיש שקטין המגיע למסור עדות בדבר תלונתו המפורטת אינו בהכרח צפוי להעלות כל טענה באופן יזום. כך למשל לעניין הטענה על האיום שהחוקר "יירה בו" ככל ולא יודה במוחס לו, ■■■ שב ומסר דברים אלה בעדותו כשהתבקש לעשות כן. לא זו אף זו. ■■■ מספר פרטים מפורטים אודות המראה של החוקר אשר איים עליו ואודות המועד של האיום.
21. הקלות בה הגיע המבית"ן למסקנה לפיה אין מקום לחקור את טענת האיום במישור הפלילי ואף לא המשמעותי, נשענת על שני דברים, הראשון הזנחת הקטין לטענה בעת מסירת עדותו, וזאת על אף שפירט על כך כשנשאל על ידי החוקר, והשנייה ההכחשה של החוקר, שמטבע הדברים מכחיש את הטענה.
22. אף הטענה על אי העלאת טענות אלו בדיונים על הארכת מעצרו, יצוין כי הקטין נפגש עם עורך דינו לראשונה כשבוע לאחר מעצרו, וכי סביר מאד להניח כי הקטין לא העלה טענה זו בשל אי הבנתו לרלוונטיות שלה באותו עניין.
23. הטענה על חתימתו על דף זכויות מוצגת על ידי הממונה על המבית"ן כטענה האמורה לפגוע במהימנות תלונתו של ■■■ מכיוון שנטען בה כי הוא הוכרח על דפים שאינו מבין את תוכנם. על פי הזכ"דים שהוצגו כחלק מחומרי החקירה, ■■■ אומר במפורש, כי הוא לא הבין חלק מהדף.
24. מתווספת לכך העובדה הידועה היטב, ומניסיון העבר, כי קטינים עשויים לחתום על דברים מבלי להבין את משמעותם בפועל, וזאת בעיקר אם החתימה מתבקשת על ידי החוקר, גורם שממנו הוא חושש. הרי, לא אחת קטינים פלסטינים התבקשו לחתום על מסמכים אף בשפה העברית, שמטבע הדברים לא הבינו את תוכנם.
25. הטענה על חשש של קטינים מהגורמים החוקרים מקבלת ביטוי ברור גם בעדותו אשר מסר לחוקרי המבית"ן בה לא אחת הבהיר שלא העלה טענות כאלו ואחרות במסגרת החקירה מכיוון ש"פחד".
26. הדבר רלוונטי בכל הנוגע לטענתו על איזוק במהלך החקירה, טענה שאף החוקרים אינם יכולים לשלול בוודאות בשל העדר תיעוד. ■■■ העלה טענה זו כבר בפני הרופא הצבאי וזאת לאחר שנאזק במהלך המעצר באופן מכאיב, וכל קריאותיו לגורמים העוצרים לשחרר את האיזוק נענו בקללות ואף מכות, דבר המסביר היטב מדוע נמנע בהמשך לעלות את העניין בפני חוקריו. ■■■ אומר במפורש בעדותו למבית"ן כי הוא נמנע מלספר לחוקריו על הכאבים בידיים בעקבות האיזוק כי הוא פחד מהשב"כ. מתווספת לכך, העובדה שהוא נשאל על עניין האיזוק, בעקבות דבריו בפני הרופא הצבאי, רק בתחילת החקירה, לפני שהדבר קרה.
27. לגבי הטענה על העדר אחריות של חוקרי השב"כ, באופן רשמי, על תנאי החזקתם של נחקרים במתקני החקירה הנמצאים תחת אחריות שירות בתי הסוהר, אין מקום לקבל את הטענה לפיה מדובר בתנאים שאינם מוכרים להם וכי אין ביכולתם להשפיע על כך. ולא בכדי בתחקור של החוקר "סרגיו" הוא נשאל על מניעת מקלחת ממנו ועל המזון שהוגש לו. נוסף ונומר, כי המשך החזקתו של נחקר בכלל,

ושל [REDACTED] בפרט, במתקן החקירה הינו דבר הנמצא תחת שליטתם של חוקרי השב"כ, אשר הובילו למצב בו הוא הוחזק במשך 7 ימים בתנאים העולים לכדי עינויים, זאת בהינתן העובדה שהחוקר "סרגיו" שצוין לא היה צורך לאיים עליו כי הוא קשר את עצמו כבר על ההתחלה במיוחד לו.

28. לעניין הטענות הרוחביות אודות משטר החקירות של קטינים הזהה לזה של בגירים, אותו ביקשנו שיתברר במישור העקרוני, התשובה הפנתה אותנו אל מחלקת הפלילים בייעוץ וחקיקה. אך ביום 9.2.2021, ועוד בטרם התקבלה תשובתכם לתלונה של [REDACTED], התקבלה תשובה מהמחלקה הפלילית בייעוץ וחקיקה בה נמסר כי לא נמצא מקום לטיפול בנושא האמור. מצ"ב העתק מהתשובה מיום 9.2.2021 מסומן –'

29. עם הצגת חומר חקירה חלקי ביותר, נשללה מן העורר באופן גורף היכולת לבחון, בעיני קורבן העבירה ומצידו הוא, ולהעריך את חומרי החקירה, בהכרח מוגש ערר כללי. ובלית ברירה נטענים טיעונים שאולי היו נטענים באופן שונה (או שלא היו נטענים או שהיו נטענים אחרים).

30. תחת אילוץ זה, הינכם מתבקשים לבחון את תיק החקירה באופן ביקורתי מתוך הגנה על האינטרסים הלגיטימיים של הקורבן ושמירה על הערך העליון של הגנה על אינטרס הציבור ובאלו אין צורך להרחיב.

31. נבקש כי ייבחנו באופן מדוקדק התנהלות גורמי החקירה – פעולות החקירה שבוצעו, או נזנחו, הממצאים שנקבעו וההחלטות שהתקבלו, או אלו שנמנעו מלקבוע ומלקבל. נבקש לבחון האם התנהלה החקירה כהלכה – האם כל כיווני החקירה מוצו עד תום והאם אותרו כל מי שהיו מעורבים או נוכחים בזמן ביצוע ההתעללות הנטענת, ו/או היו עשויים למסור פרטים על כך; האם כל הראיות שניתן היה לאסוף בשקידה ראויה אכן נאספו; האם כל הממצאים שניתן היה לקבוע על סמך החומר שבתיק, אכן נקבעו. נבקש לבחון אחת לאחת אילו טענות בחרו הנחקרים (כולל מי שנגבתה ממנו הודעה כלשהי או נאסף ממנו תיעוד) להכחיש "ברחל ביתך הקטנה", היכן הכחשתם מטושטשת וכוללנית, היכן הם מודים בטענות בחצי פה, היכן אינם מכחישים דבר, או נמנעים מהבאת גרסה פוזיטיבית, או מסתפקים בטענה סתמית. נבקש לבחון האם תואמו גרסאות ולבחון קיומן של סתירות מהותיות. נבקש לבחון סבירות ההחלטות שהתקבלו אצל כל הגורמים שאמורים היו לטפל בתיק ושל מי שטיפלו בו ולקבוע באופן פוזיטיבי שאינן נגועות, חלילה, בטעמים זרים.

32. בחינה כמבוקש, בלב פתוח ובנפש חפצה, עשויה להוביל למסקנות שונות מאלו שהובילו לסגירת התיק ומאלו שהובאו לידיעתנו.

33. חלפו למעלה משנתיים מאז התרחש האירוע הנטען. בשל כך, נבקש לטפל בערר ולהחליט בו מוקדם ככל האפשר.

34. נבקשכם לפעול ע"פ סמכותכם ולהעביר את כתב הערר על נספחיו אל הגורם המוסמך. נבקשכם ליידע אותנו כאשר החומר יועבר ליעדו.

בכבוד רב,

נדיה דקה, עו"ד

לוט :
ייפוי כח